

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Akademický rok 2012/2013

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení diplomanta: **Tereza Vykusová**
Osobní číslo: **R09M0639P**
Studijní program: **M6805 Právo a právní věda**
Studijní obor: **Právo**
Název tématu: **Proces s Albertem Dreyfusem –
právněhistorický rozbor**
Zadávací katedra: **Katedra právních dějin**

Na sklonku 19. století, v předvečer 1. světové války, vypukla v mladé francouzské třetí republice aféra, na jejímž pozadí se projeví všechny skutečnosti, které posléze vedly k rozpoutání 1. světové války. Jednalo se o rostoucí nacionalismus, boj o kolonie, soupeření Francie s Německem i antisemitismus.

Za této společenské situace, nemohl se jevit vhodnějším „pachatelem“ obviněným ze špionáže ve prospěch Německa, alsaský Žid, Albert Dreyfus, v té době kapitán francouzského generálního štábu. Proces s ním, který původně nebyl sledován širšími společenskými vrstvami, přerostl postupně v hlubokou politickou krizi vedoucí až k hranicím občanské války. Celá společnost byla rozdělena na příznivce a odpůrce A. Dreyfuse. Na jeho podporu vystupovala též řada známých osobností z kulturního života. Netřeba zvláště připomínat spisovatele Emila Zolu, který neváhal veřejně vystoupit ve prospěch nevinny A. Dreyfuse svým slavným spiskem „Žaluji“. Snad poprvé v historii sehrál jednu z rozhodujících rolí tisk a ukázal sílu masmédií stranících tu jedné a posléze zase druhé straně. Nesmíme opomenout roli advokátů, pokoušejících se i za cenu nasazení vlastního života uvést do praxe základní práva obviněného, jak je v podstatě teoreticky zformulovala již francouzská revoluce. Proti nim však stáli mocní protivníci – především z řad armády – jejichž prestiž mohla utrpět především.

S klidným svědomím tak můžeme říci, že se jednalo o jeden z prvních moderních politických procesů, kde byla pošlapána taková práva, jako je právo na spravedlivý proces, právo na obhajobu, nezávislost soudní moci. Objevovalo se křivopřísežnictví, nepravdivé výpovědi svědků, soudních znalců, podvrhy důkazů a ovlivňování. Jak aktuální jsou všechna tato témata i dnes.

Z toho úhlu pohledu lze diplomantku pochválit za výběr tématu. Slova uznání lze vyslovit též za to, že si diplomantka všech těchto jevů povšimla a dokázala je zasadit do soudobých reálií, což platí především o roli novinářů. Že tak činí otevřeně, bez obalu a s vírou ve fungování základních právních principů, je třeba přičíst diplomantce jen k dobru. V tomto světle je také třeba posuzovat její „přiznání“ se k tomu, že při psaní práce nebyla nestranná. Zároveň je však třeba říci, jak ostatně i sama diplomantka dodává, že dnes vcelku nepanují pochybnosti o tom, že A. Dreyfus byl nevinný a jeho odsouzení nebylo nespravedlivé. V této souvislosti se též hodí zmínit, že svůj názor na nevinu A. Dreyfuse projevila diplomantka snad až příliš brzy, aniž by čtenáři předložila doklady o jeho nevině, které jsou v práci precizně sneseny až teprve následně. I toto však koresponduje s ryzím přesvědčením diplomantky a jejím rozhořčením nad zjevnou nespravedlností, které se dostalo nevinnému člověku. S ohledem na to je takový pohled na věc dnes třeba spíše ocenit a věřit, že nebude výjimkou.

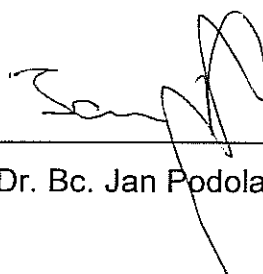
Diplomantka uvádí čtenáře do problematiky nejprve přiblížením společenské situace panující ve Francii 90. let 19. století. Je si vědoma širších souvislostí po porážce císařství, zmiňuje též období Pařížské komuny. Následuje již popis života Alfreda Dreyfuse i jeho profesní dráha uvnitř francouzské armády. Těžiště práce však spočívá v popisu procesu s A. Dreyfusem, a to jak prvním, tak posléze i bojem jeho příznivců za revizi odsuzujícího rozsudku. Diplomantka se dost dobře vyrovnává s názorem francouzské společnosti na věc. Konečně se zmiňuje i o pramenech tehdejšího práva rozhodných pro posouzení věci.

Z hlediska obsahu je tedy možno konstatovat, že zadání diplomové práce ze dne 18. září 2012 bylo splněno.

Totéž je možno říci o formální stránce práce. Je přehledně členěna a psána čtivou formou, ze které, až na drobné výjimky, logicky vyplývají všechny souvislosti. Dosáhnout takového logického sledu událostí přitom nemuselo být zcela jednoduchou věcí při množství důkazů, jednotlivých verzí a zvrátů v celém případě. Předepsaný počet stránek je naplněn, práce má bohatý poznámkový aparát, odkazuje též na zahraniční i cizojazyčnou literaturu. V této souvislosti je třeba připomenout osobní zkušenost diplomantky, kterou získala v archivu pařížské advokátní komory.

S ohledem na výše uvedené oponent **doporučuje práci k obhajobě**. Při obhajobě by se pak oponent diplomantky rád zeptal, zda ji napadá souvislost či podobnost Dreyfusovy aféry s historickými událostmi v Československu.

V Plzni dne 12. 8. 2013

JUDr. Bc. Jan Podola, Ph.D.